# Lāʾodīsiyaa - Lakkoofsa Lama

*The Protestant Horn*

Jeff Pippenger
2023-08-27

Mul’ata Raajii kitaaba Mul’ataa keessatti hiikamaa jiru hubachuuf, bu’uura, guddinaa fi barbaachisummaa Haaromsa Pirootestaantii beekuun baay’ee murteessaadha. Seenaa Haaromsa sana keessatti sararoonni gurguddoon sadii Macaafa Qulqulluu, akkasumas mala sirrii Macaafa Qulqulluu qo’achuuf itti fayyadamuu qabnu irratti xiyyeeffatu; akkasumas ergamtoonni filatamanii seenaa sana keessatti kaafaman mallattoolee karaa seenaa sanaa ta’uu isaanii ni ibsu. Akkuma yeroo hundumaa ta’u, Seexanni hiikawwan sobaa hedduudhaan Macaafa Qulqulluu King James dhoksuuf yaale; akkasumas hiika Macaafa Qulqulluu sirriitti hubachuuf mala sirrii ta’e hiikawwan sobaa hedduudhaan dhoksuuf yaale; akkasumas ergamtoota sirrii (mallattoolee karaa) seenaa sana keessatti karaa irratti kaafamanis dhoksuuf yaale.

> “Garuu Seexanni hojii malee hin turre. Amma immoo waan inni sochii haaromsa hundumaa keessatti yaale sana yaale—hojii dhugaa iddoo isaa keessatti hojii sobaa isaanii irratti fe’ee, uummata gowwoomsuu fi balleessuuf. Akkuma jaarraa jalqabaa waldaa Kiristaanaa keessatti Kiristoosota sobaa turan, akkasuma jaarraa kudha jahaffaa keessattis raajonni sobaa ka’an.” The Great Controversy, 186.

Bara bara Milleritee kan bara 1840 hanga 1844 keessatti uffanni Pirootestaantummaa, (kan bineensa lafaa irratti gaanfa lama keessaa tokko ta’e, jechuunis Ameerikaa Yunaayitid Isteetis), Adventizmiin Milleritee gaanfa Pirootestaantii ta’e. Yeroo walfakkaataatti, waldoonni kanaan dura of isaanii Pirootestaantii ta’anii jechuun himatan, Pirootestaantummaa gantummaa ta’anii, yookaan akkuma Milleriteen isaan waamanitti, “intaloota Roomaa” ta’an. Yommuu Pirootestaantonni ergaa ergamaa isa jalqabaa bara 1843 keessatti didan, kufan; Milleriteenis uffata Pirootestaantummaa qabatanii hojii itti fufan. Seenaa Milleritee keessatti hojii Waaqayyoo kan “waldaa isaa gammoojjii keessa jirtu” hubannoo guutuu Dubbii Waaqayyoo irratti geessisuuf hojjetame keessaa xumura olaanaa ture.

መክፈቻው የምርመራ ፍርድ የእግዚአብሔርን ሕግ ፈተና፣ በተለይም ሰንበትን፣ አመጣ። የሦስተኛውን መልአክ መልእክት ለማወጅ፣ በጨለማው ዘመን በጳጳሳዊ ልማዶችና ሥርዓቶች ሥር ተቀብሮ የነበረውን የእግዚአብሔር ሕግ የምትደግፍ ቤተ ክርስቲያን ያስፈልግ ነበር። ክርስቶስ ፕሮቴስታንቶችን ወደ 1840 እስከ 1844 ታሪክ አመጣቸው እና ዊልያም ሚለር የተመሰለበትን የኤልያስ ፈተና አቀረበላቸው፤ ፕሮቴስታንቶችም የሚለርን መልእክት በእምቢታ በተቀበሉ ጊዜ ወደ ሮም ተመለሱ። በሚለር እንደ ተሰጠው የመጀመሪያው መልአክ መልእክት ፈተና በቀርሜሎስ ተራራ ላይ ባለው ኤልያስ ተመስሎ ነበር።

> ኤልያስም ወደ ሕዝቡ ሁሉ ቀርቦ እንዲህ አለ፤ እስከ መቼ በሁለት አሳብ መካከል ትንገዳገዳላችሁ? እግዚአብሔር አምላክ ከሆነ እርሱን ተከተሉ፤ በኣል ግን ከሆነ እርሱን ተከተሉ። ሕዝቡም አንዲት ቃል እንኳ አልመለሱለትም። 1 ነገሥት 18፥21።

Bara 1840, yeroo ergamaa Eliyaas, kan Miilaar fi ergamaa isa jalqabaatiin bakka bu’ame, isaan

Prootestaantonni Ba’aal filatan!

ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟ ସଂସ୍କାର ଆନ୍ଦୋଳନ ବାଇବେଲର ସତ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ମୋହର ଖୋଲିବା ଥିଲା, ଯାହା “ପ୍ରଭାତତାରା” ସହ ଆରମ୍ଭ ହେଲା; ଏହି “ପ୍ରଭାତତାରା” ଥ୍ୟାତୀରା ମଣ୍ଡଳୀ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ ଇତିହାସ କାଳରେ ଦିଆଯିବ ବୋଲି ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରାଯାଇଥିଲା। ବାଇବେଲ ବିରୋଧରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଆକ୍ରମଣ ଏହାଠାରୁ ଶତାବ୍ଦୀଗୁଡ଼ିକ ପୂର୍ବରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା, ଏବଂ The Great Controversy ରେ, ବିଶେଷକରି ୱାଲ୍ଡେନସିୟନମାନଙ୍କର ଇତିହାସ ମାଧ୍ୟମରେ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟଭାବେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି। 1930 ମସିହାରେ ବେଞ୍ଜାମିନ ୱିଲ୍କରସନ Our Authorized Bible Vindicated ନାମକ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ। ସେହି ପୁସ୍ତକରେ ସେହି ପବିତ୍ର ମୂଳ ପାଠ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ବିରୋଧରେ ହୋଇଥିବା ସଂଘର୍ଷର ଲିପିବଦ୍ଧ ବିବରଣୀ ରହିଛି, ଯାହାମାନଙ୍କୁ ଶେଷରେ King James Bible ଅନୁବାଦ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଗଲା, ଏବଂ ସେହି ବିଭିନ୍ନ ଶୈତାନୀ ଜାଲିୟାତି ପାଠ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ମଧ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଛି, ଯାହାମାନଙ୍କୁ କାଥଲିକମାନେ, ପତିତ ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟବାଦ, ଏବଂ ଲାଓଡିସିୟାନ୍ ଆଡଭେଣ୍ଟିଷ୍ଟମାନେ ପ୍ରଚାର କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଚାର କରୁଛନ୍ତି। ଏହି ସଂଘର୍ଷ ୱାଲ୍ଡେନସିୟନମାନଙ୍କର ଇତିହାସରୁ ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ସେହିମାନଙ୍କର ପଥଚିହ୍ନ ଏବଂ ପ୍ରତୀକ, ଯେମାନେ ଶେଷରେ 1611 ମସିହାର King James Bible ରେ ଅନୁବାଦ ହୋଇଥିବା ସଠିକ ପାଣ୍ଡୁଲିପିମାନଙ୍କର ଗୁରୁତ୍ୱ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେବା ପାଇଁ ନିଜ ପ୍ରାଣ ଅର୍ପଣ କରିଥିଲେ।

୧୬୧୧ ମସିହାରେ କିଙ୍ଗ ଜେମ୍ସ ବାଇବେଲର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅନୁବାଦ ପ୍ରକ୍ରିୟା ମାଧ୍ୟମରେ ଗତି କରିଥିଲା। ବାଇବେଲର ଅନୁବାଦ ଓ ପ୍ରକାଶନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସାତଟି ଉତ୍ପାଦନ-ପଦକ୍ଷେପ ମାଧ୍ୟମରେ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିଲା। ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ସାତ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ଲାଗିଥିଲା, ଏବଂ ସାତଟି ବାଇବେଲୀୟ ବର୍ଷ ହେଉଛି ଦୁଇ ହଜାର ପାଞ୍ଚଶେ କୋଡ଼ିଏ ଦିନ। ନିଶ୍ଚୟ, ଏହା ସେହି ଭବିଷ୍ୟଦ୍ୱାଣୀମୂଳକ ଦିନସଂଖ୍ୟା ଯେଉଁ ସମୟରେ ଯୀଶୁ ଦାନିଏଲ ନଅର ପୂରଣରେ ଅନେକଙ୍କ ସହିତ ଚୁକ୍ତିକୁ ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ। ସେହି ପବିତ୍ର ସପ୍ତାହର ମଧ୍ୟଭାଗରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କୁ କ୍ରୁଶରେ ବିଧ୍ୱ କରାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ନିଶ୍ଚୟ କ୍ରୁଶରେ ବିଧ୍ୱ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ହେଉଛନ୍ତି ବାଇବେଲର କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ। ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଶୁଦ୍ଧ ବଚନ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ସେହି ସାତଟି ପଦକ୍ଷେପ ନିମ୍ନପ୍ରକାର ଥିଲା।

- Tokkoffaa: Hiiktoota dhuunfaan raawwii hiikkaa jalqabaa: Hiiktoonni gara nama 50 ta’an koree jahatti qoodamanii, tokkoon tokkoon isaanii kutaa garaagaraa Macaafa Qulqulluu irratti itti gaafatamummaa qaban turan. Namoonni kun afaanota jalqabaa irraa—Ibrootaa, Aramaayikii, fi Giriikii—gara Afaan Ingiliziitti hiikuu irratti hojjetan.
- Lammaffaa: Qo’annoo Koree: Erga koreen tokko tokko kutaa tokko hiikuu isaanii xumuran booda, hojii isaanii miseensota koree sanaa ofumaan ni ilaalame. Kun yaada waloo akka galchanifi dogoggoroota akka sirreessan ni dandeessise.
- Sadaffa: Qorannoo Koree Waliigalaa: Hiikawwan koreewwan dhuunfaa jalqaba qophaa’an sana booda garee hayyoota bal’ina qabu, kan Koree Waliigalaa jedhamee waamamu, tti dhiyaatan. Koreen kun bakka bu’oota koreewwan hiikkaa ja’a hunda irraa walitti qabate ture. Isaan hojii guutuu sana qorachuudhaan, hiikawwan koreewwan garaagaraa wal bira qabanii madaalanii wal-simsiisan.
- Afraffaa: Ilaalcha Dabalataa fi Fooyya’insa: Maxxansa Qoqqobbii Waliigalaatiin fooyya’e sun, akka irra deebi’amee ilaalamuufi caalaatti sirreeffamuuf, gareewwan dhuunfaa gara garaatti deebi’ee ergame. Adeemsi irra deddeebi’amuun kun hiikkaan sun walfakkaataa fi

sirrii ta’e akka ta’u gargaare.

- Shanaffaa: Ilaalcha fi Mirkaneessa Dhumaa: Yeroo koreewwan dhuunfaa hojii sirreessuu isaanii xumuran, wixineen dhumaa ilaalcha fi mirkaneessa dhumaa argachuuf gara Koree Waliigalaa dhiyaate.
- Ja’affaa Ja’affaa: Mirkaneessa Mootummaa fi Maxxansi: Hiikkaan mirkanaa’e sun sana booda akka inni mirkaneessuuf Mootii Jeems Itti dhiyaate.
- Torban: Inni erga aangoo isa mootummaatiin yoo mirkaneesse, hiikni sun bara 1611 keessatti akka King James Version (Authorized Version) of the Bible maxxanfamee ba’e.

Dubbiin Waaqayyoo dubbii qulqulluu dha; akka meetii boolla lafa keessaa keessatti qoramee yeroo torba qulqulleeffameetti. Yaa Waaqayyo, ati isaan ni eegda; dhaloota kana irraa bara baraan isaan ni tiksita. Faarfannaa 12:6, 7.

ଶୟତାନଙ୍କର ଭଗବାନଙ୍କ ବାକ୍ୟବିରୋଧୀ ଯୁଦ୍ଧରେ, ଏବଂ ସେହି ଉନ୍ମୋଚିତ ଇତିହାସର ବିଭିନ୍ନ ଦୂତମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ ପଥଚିହ୍ନଗୁଡ଼ିକ ବିରୋଧରେ, ତଥା ତାଙ୍କର ବାକ୍ୟ—୧୬୧୧ ମସିହାର କିଙ୍ଗ୍ ଜେମ୍ସ ବାଇବେଲ୍—କୁ ଯଥାର୍ଥରେ ବିଭକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହେବାକୁ ଥିବା ସଠିକ ପଦ୍ଧତି ବିରୋଧରେ, କିଙ୍ଗ୍ ଜେମ୍ସ ବାଇବେଲ୍ ଏକ ପଥଚିହ୍ନ ଅଟେ, ଯାହାକୁ ଗୀତସଂହିତା ବାରରେ ବିଶେଷଭାବେ ଚିହ୍ନିତ କରାଯାଇଛି। ଭ୍ରଷ୍ଟ କାଥଲିକ ପାଣ୍ଡୁଲିପିମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଉତ୍ପାଦିତ ବିଭିନ୍ନ ଜାଲିଆତି ବାଇବେଲମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟି ମଧ୍ୟ ଗୀତସଂହିତା ବାରର ମାନଦଣ୍ଡ ପୂରଣ କରେନାହିଁ। ସାତଟି ପଦକ୍ଷେପ ଅତିକ୍ରମ କରିଥିବା ଶୋଧନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏବଂ ଦୁଇ ହଜାର ପାଞ୍ଚ ଶେ କୁଡ଼ି ଦିନର ଅବଧି, କିଙ୍ଗ୍ ଜେମ୍ସ ବାଇବେଲ୍ ହିଁ ଭଗବାନଙ୍କ “ଶୁଦ୍ଧ ବାକ୍ୟ” ବୋଲି ପରିଚୟ କରାଏ। ଭଗବାନ ତାଙ୍କର ଶୁଦ୍ଧ ବାକ୍ୟ ଭାବେ କିଙ୍ଗ୍ ଜେମ୍ସ ବାଇବେଲ୍‌କୁ ଚିରକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବେ ବୋଲି ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରନ୍ତି, ଏବଂ ତେଣୁ ସେ “ଇତିହାସବାଦ” ନାମକ ସେହି ପଦ୍ଧତିକୁ ମଧ୍ୟ ସମର୍ଥନ କରିବେ ବୋଲି ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରନ୍ତି, ଯାହା ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟ ସୁଧାରକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା, ୱିଲିଆମ୍ ମିଲରଙ୍କୁ ସମେତ, ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିଲା।

በአሥራ አራተኛው ክፍለ ዘመን፣ በThe Great Controversy መጽሐፍ ውስጥ “የተሐድሶ የንጋት ኮከብ” ተብሎ የሚገለጽ ጆን ዋይክሊፍ፣ መጽሐፍ ቅዱስን ለተራ ሰው እንኳ የሚገባው ቋንቋ እንዲሆን ለመተርጎም በእግዚአብሔር ተጠቅመዋል። እርሱም የፕሮቴስታንት ተሐድሶ መጀመሪያ የሚያመለክተውን የምልክት ደረጃ የሚያሳይ መልእክተኛ ነው።

“Wycliffe jalqabaatti kan eegalchise sochii guddaan, isa yaadaa fi sammuu bilisa baasuuf, saboota yeroo dheeraadhaaf gaarii injifannoo Roomaatti hidhamee turan bilisa gochuuf ture, madda isaa Macaafa Qulqulluu keessatti qaba ture. Asitti burqaan laga eebbaa sanaa ture; inni akkuma bishaan jireenyaa, jaarraawwan keessa yaa’aa, mootummaa jaarraa kudha afraffaa irraa jalqabee dhufeera. Wycliffe Macaafa Qulqulluu mul’ata hafuuraa fedhii Waaqayyoo ta’ee hunda caalaa amanamummaadhaan fudhate; inni seera amantii fi hojii ga’aa ta’e akka ta’es ni amane. Inni mana barumsaa keessatti Waldoota Roomaa akka aangoo Waaqayyo irraa dhufe, dogoggora hin qabneetti ilaaluu, akkasumas barsiifamoota fi duudhaa waggoota kuma tokkoof dhaabbatanii jiran kabaja gaaffii hin qabneen fudhachuuf barsiifamee ture; garuu inni kana hunda irraa garagalee dubbii qulqulluu Waaqayyoo dhaggeeffachuuf deeme. Aangoon inni ummata akka beekan isaan gaafate kana ture. Karaa paaphaasiin waldaan dubbachuu irra, aangoo dhugaa isa tokkicha sagalee Waaqayyoo kan dubbii Isaa keessaa dubbatu ta’uu isaa beeksise. Akkasumas inni barsiise, Macaafni Qulqulluun mul’ata guutuu fedhii Waaqayyoo

ta’uu qofa utuu hin ta’in, Hafuurri Qulqulluun hiikaa isaa isa tokkicha ta’uu isaa, namni hundinuus barsiisa isaa qorachuudhaan dirqama isaa ofii isaatiif akka baratu. Kanaaf inni sammuu namootaa paaphaasii fi Waldaa Roomaa irraa gara dubbii Waaqayyoootti deebise.”

“ୱିକ୍ଲିଫ୍ ସଂସ୍କାରକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହାନ୍ ଥିଲେ। ବୁଦ୍ଧିର ବିସ୍ତାରରେ, ଚିନ୍ତାର ସ୍ପଷ୍ଟତାରେ, ସତ୍ୟକୁ ଧାରଣ କରି ରଖିବାର ଦୃଢତାରେ, ଏବଂ ତାହାକୁ ସମର୍ଥନ କରିବାର ସାହସରେ, ତାଙ୍କ ପରେ ଆସିଥିବାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅତ୍ୟଳ୍ପେ ମାତ୍ର ତାଙ୍କ ସମତୁଳ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ। ଜୀବନର ପବିତ୍ରତା, ଅଧ୍ୟୟନ ଓ ପରିଶ୍ରମରେ ଅକ୍ଲାନ୍ତ ପରିଶ୍ରମ, ଅକ୍ରୟ ସତ୍ୟନିଷ୍ଠା, ଏବଂ ନିଜ ସେବାକାର୍ଯ୍ୟରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟସଦୃଶ ପ୍ରେମ ଓ ବିଶ୍ୱସ୍ତତା—ଏହି ସବୁ ଗୁଣ ସେହି ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କାରକଙ୍କୁ ବିଶିଷ୍ଟ କରିଥିଲା। ଏବଂ ଏହା ସେହି ଯୁଗର ବୁଦ୍ଧିଗତ ଅନ୍ଧକାର ଓ ନୈତିକ ଦୁର୍ନୀତି ସତ୍ତ୍ୱେ ଥିଲା, ଯାହାର ମଧ୍ୟରୁ ସେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲେ।”

“Amalli Wycliffe keessaa mul’atu, Humni Qulqulluun Kitaabota Qulqulluu barsiisuu fi jijjiiruuf qabu akka ta’eef ragaa dha. Inni waan ta’e hunda kan isa godhe Macaafa Qulqulluu ture. Dhugaawwan guddaa mul’ataa hubachuuf godhamu, humnoota sammuu hundaaf haarominaa fi jabina kenna. Innis sammuu bal’isa, hubannoo qareessa, murtii immoo bilchinaan ga’a. Qorannoon Macaafa Qulqulluu akkuma qorannoo biraan kamiyyuu hin dandeenyeetti yaada, miira, fi hawwii hundumaa ni ulfeessa. Innis kaayyoo keessatti jabina, obsa, ija jabina, fi cimina ni kenna; amala ni qulqulleessa, lubbuu immoo ni qulqulleessa. Qorannoon cimaa fi kabajaan guutame kan Caaffata Qulqullaa’oo, sammuu barataa sanaa sammuu daangaa hin qabne wajjin kallattiidhaan wal qunnamsiisu, akka addunyaatti namoota sammuu caalaatti jabaa fi hojiitti si’ataa qaban, akkasumas namoota qajeelummaa ol’aanaa qaban, leenjii cimaa falsafaan namaa kennamu irraa yeroo kamiyyuu bu’aa baase caalaa ni kenna ture. Faarfataan akkana jedha: ‘Seenuun dubbii keetii ifa ni kenna; warra qalbii hin qabneefis hubannaa ni kenna.’ Faarfannaa 119:130.” The Great Controversy, 93, 94.

Bara rakkina Yohannis Wycliffe ilaalchisee The Great Controversy keessatti dhihaateen booda, Obboleettiin White tarree haaromsa amantii amanamoo ta’anii (waymarks) dhiheessiti; kunis dhuma irratti haaromsaa Yohannis Knox bira ga’a. Isheen gaaffii guddaa Maarii Mootittii Scotland irraa Yohannis Knoxitti dhihaate adda baafti.

“ጆን ኖክስ ካብ ልምድታትን ምስጢራዊ ትምህርትታትን ናይ ቤተ ክርስቲያን ርሒቑ፣ ካብ ሓቅታት ቃል ኣምላኽ ክምገብ ተመልሰ፤ ትምህርቲ ዊሻርት ድማ ነቲ ካብ ሕብረት ሮማ ክርሕቕን ርእሱ ምስቶም ዝተሰደዱ ተሓድሶ ኣመንቲ ክተሓሓዝን ዝወሰኖ ቈራጽነት ኣጽንዖ።...”

“ସ୍କଟଲ୍ୟାଣ୍ଡର ରାଣୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆଣି ଦାଁଡ଼ କରାଯାଇଥିବାବେଳେ, ଯାହାଙ୍କ ସାନ୍ନିଧ୍ୟରେ ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟମାନଙ୍କର ଅନେକ ନେତାଙ୍କ ଉତ୍ସାହ କ୍ଷୀଣ ହୋଇଯାଇଥିଲା, ଜନ୍ ନକ୍ସ ସତ୍ୟ ପାଇଁ ଅଡିଗ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେଲେ। ସେ ସ୍ନେହସୂଚକ ପ୍ରଲୋଭନରେ ବଶୀଭୂତ ହେବାକୁ ନଥିଲେ; ଧମକର ସମ୍ମୁଖରେ ସେ କ୍ଷୁବ୍ଧ କିମ୍ବା ଭୀତ ହେଲେ ନାହିଁ। ରାଣୀ ତାଙ୍କୁ ବିଧର୍ମର ଅଭିଯୋଗ ଲଗାଇଲେ। ସେ ଘୋଷଣା କଲେ ଯେ, ସେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟଦ୍ୱାରା ନିଷିଦ୍ଧ ଧର୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଶିଖାଇଥିଲେ, ଏବଂ ଏହିପରି ସେ ପ୍ରଜାମାନେ ନିଜ ଶାସକମାନଙ୍କୁ ଆଜ୍ଞାପାଳନ କରିବାକୁ ଦେଇଥିବା ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ଉଲ୍ଲଂଘନ କରିଥିଲେ। ନକ୍ସ ଦୃଢତା ସହିତ ଉତ୍ତର ଦେଲେ:—‘ଯେପରି ସଠିକ ଧର୍ମ ନିଜ ଉପୃତ୍ତି କିମ୍ବା ନିଜ ପ୍ରାଧିକାର ରାଜାମାନଙ୍କଠାରୁ ନୁହେଁ, କେବଳ ନିତ୍ୟ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କଠାରୁ ପାଏ, ସେପରି ପ୍ରଜାମାନେ ମଧ୍ୟ ନିଜ ଶାସକମାନଙ୍କ ରୁଚିଅନୁସାରେ ନିଜ ଧର୍ମ ଗଢ଼ିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନୁହନ୍ତି। କାରଣ ବହୁ ସମୟରେ ଏହି ଘଟେ ଯେ, ସମସ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଶାସକମାନେ ହିଁ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ

ସତ୍ୟ ଧର୍ମ ବିଷୟରେ ସବୁଠାରୁ ଅଜ୍ଞାନ ଥାନ୍ତି। ଯଦି ଅବ୍ରାହାମଙ୍କ ସମସ୍ତ ବଂଶ ଫେରାଉନଙ୍କ ଧର୍ମର ହୋଇଥାନ୍ତା, ଯାହାଙ୍କ ପ୍ରଜା ସେମାନେ ଦୀର୍ଘକାଳ ଧରି ଥିଲେ, ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ପଚାରେ, ମହାରାଣୀ, ତେବେ ଜଗତରେ କେଉଁ ଧର୍ମ ରହିଥାନ୍ତା? ଏବଂ ଯଦି ପ୍ରେରିତମାନଙ୍କ ଦିନରେ ସମସ୍ତେ ରୋମୀୟ ସମ୍ରାଟମାନଙ୍କ ଧର୍ମର ହୋଇଥାନ୍ତେ, ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ପଚାରେ, ମହାରାଣୀ, ତେବେ ଏବେ ପୃଥିବୀରେ କେଉଁ ଧର୍ମ ରହିଥାନ୍ତା? … ସେହିପରି, ମହାରାଣୀ, ଆପଣ ବୁଝିପାରିବେ ଯେ ପ୍ରଜାମାନେ ନିଜ ଶାସକମାନଙ୍କ ଧର୍ମକୁ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନୁହନ୍ତି, ଯଦ୍ୟପି ସେମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଶ୍ରଦ୍ଧା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ଆଜ୍ଞା ଦିଆଯାଇଛି।'"

මරියා මෙසේ කීවාය: "ඔබ ශුද්ධ ලියවිල්ල එක් ආකාරයකින් අර්ථකථනය කරයි, ඔවුන් [රෝමීය ගුරුවරුන්] එය තවත් ආකාරයකින් අර්ථකථනය කරති; මම කා විශ්වාස කළ යුතුද, විනිශ්චයකරු කවරෙකු විය යුතුද?"

"'Waaqayyo ni amantu; inni Dubbii isaa keessatti ifatti ni dubbata,' jedhee fooyyessaa sun deebise; 'akkuma Dubbiin isin barsiisutti qofa amantu; sanaa ol immoo isa tokko illee ta'e isa kaan hin amantinaa. Dubbiin Waaqayyoo ofuma isaatiin ifaadha; yoo iddoo tokko keessatti dukkanaa'umsi jiraate, Hafuurri Qulqulluun, inni ofii isaatiin matumaa wal hin faallessine, iddoo birootti caalaatti ifa godhee isa ibsa; kanaaf namoota mata jabeessanii wallaalummaa keessa turan malee shakkiin tokko illee hin hafu.' Dhugaa akkanaa kana fooyyessaan sodaa hin qabne sun, lubbuu isaa balaa irra kaa'ee, mootummaa gurra keessatti dubbate. Jabeenya sodaa hin qabne sanaanuma kaayyoo isaa irratti cichee itti fufe; kadhachaa fi lola Gooftaa lolaa, hamma Iskotlaandi pooppireedhaa bilisa taatutti." The Great Controversy, 250, 251.

Warriin haaromsa fooyyeessaa fi mootittii gidduu ture seenaa haaromsa amantii keessatti yaaliin Seexanaa Macaafa Qulqulluu, fooyyeessitoota, fi mala qo'annoo Macaafa Qulqulluu fakkeessuuf godhe adda baasu kan mul'isu funyoo sadaffaa ifa godha. Deebiin Yohaannis Mootittiif kenne mala sirrii ta'e "taariikhsizimii" akka ta'e dha; inniis yaada seenaa raajii tokko Hafuura Qulqulluudhaan sarara seenaa raajii biraatiin ibsamu irratti hundaa'a.

Ifni sun banad keessatti baname ture. Wiikiliifii fi haaromsa-dhaabdoonni jalqabaa hundumtuu hanga seenaa Milerootaatti mala qo'annoo Macaafa Qulqulluu "seena-qabeessummaa" jedhamee moggaafame fayyadaman. Seenaan mala Macaafa Qulqulluu ittiin qo'annoo Macaafa Qulqulluu godhamu yeroo baay'ee tuffatamee darbu; garuu, namni tokko dhugumaan hiika qajeelota hiikaa raajii Miller fudhatee, sana booddee Future for America'n itti fufe hubachuu yoo barbaade, isa beekuun baay'ee barbaachisaadha.

Waldaan lamaan qofa obboleettiin White saba Waaqayyoo maqaan isaanii waamaman jedhee adda baafti. Isaanis Israa'el durii fi Waldaa Adveentistii Guyyaa Torbaffaadha.

"Sababoota maaliif nuti saba Waaqayyoo jedhamnee waamamu irra deddeebiin ibsamuu qabu; irra deebi'amee irra deebi'amees himamuu qaba. Keessa Deebii Seeraa 4:1–13" Manuscript Releases, volume 8, 426.

"Ergamtootni mana kirkiriisaa," waldaa lafa onaa keessa ture yeroo dukkana paaphaasummaa keessatti, saboota maqaan Waaqaatiin waamaman jedhamanii yoomiyyuu hin waamaman; jechuunis jechi kun (hiikni isaa maqaa kennamuu) waldaa itti gaafatamummaa seera Waaqayyoo

kuusaa eegduu ta’uu isheetti kennamu agarsiisa; akkasumas Adveentizimii wajjin, isaanis dhugaa raajii Waaqayyoo kuusaa eegdotaa ta’uu qabu turan.

> “Waaqayyo guyyoota kana keessatti waldaa Isaa, akkuma Israa’el durii waame sanaatti, akka ifa lafaa taatee dhaabbattuuf waameera. Inni morma cimaa dhugaa sanaatiin ergaa ergamootaa isa jalqabaa, isa lammaffaa, fi isa sadaffaaatiin isaanii waldoota keessaa fi addunyaa keessaa addaan baasee, gara dhi’ina qulqulluu ofii Isaatti isaan fiduuf. Inni seera Isaa eegdoota amanamoo godhee, dhugaawwan guguddoo raajii yeroo kanaatiif ta’anis isaanitti imaanaa godhee kenneera. Akkuma dubbiiwwan qulqulluun Israa’el duriitti imaanaa godhaman sun, kunneenis imaanaa qulqulluu addunyaatti himamuu qabanidha. Ergamoonni sadan Mul’ata 14 keessa jiran uummata ifa ergaawwan Waaqayyoo fudhatan, akkasumas akka ergamoota Isaatti guutummaa dheerinaa fi bal’ina lafaa keessatti akeekkachiisa labsuuf bahan bakka bu’u.” Testimonies, volume 5, 455.

ୱିଲିଆମ୍ ମିଲ୍ଲର୍ ଦେବଙ୍କର ଭବିଷ୍ୟଦ୍ବାଣୀମୟ ସତ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିବା ପାଇଁ ଚୟିତ ଦୂତଙ୍କୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିଲେ, ଏବଂ ସେହି ସତ୍ୟଗୁଡ଼ିକ 1844 ମସିହାରେ ଜଣେ ଜନସମୁଦାୟକୁ ଅତି ପବିତ୍ର ସ୍ଥାନର ଖୋଲା ଦ୍ୱାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନେଇଯିବାବେଳେ, ଦେବ ତାହାପରେ ଦେବଙ୍କ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କଲେ। ୱିକ୍ଲିଫ୍ ବାଇବେଲ୍‌କୁ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିବା ଏବଂ ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟ ସଂଶୋଧନ ଆନ୍ଦୋଳନର ଆରମ୍ଭ ସୃଷ୍ଟି କରିବାରେ ଏକ ପଥଚିହ୍ନ ଅଟନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ସେ “ଭବିଷ୍ୟଦ୍ବାଣୀର ମହାନ ସତ୍ୟଗୁଡ଼ିକ” ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ଦେବଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟର ମଧ୍ୟ ଏକ ପଥଚିହ୍ନ ଅଟନ୍ତି। ଜନ୍ ୱିକ୍ଲିଫ୍ ପାପତନ୍ତ୍ରର ଏକ ହଜାର ଦୁଇଶେ ଷାଷ୍ଠି ବର୍ଷର ଶାସନର ଇତିହାସରେ ଚିହ୍ନିତ ସେହି ପ୍ରଭାତତାରା ଥିଲେ। ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା, ପରେ ସପ୍ତଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ସେହି ଭବିଷ୍ୟଦ୍ବାଣୀମୟ ରେଖାର ଆଉ ଏକ ପଥଚିହ୍ନ ହେଲା 1611 ମସିହାରେ କିଙ୍ଗ୍ ଜେମ୍ସ ବାଇବେଲ୍‌ର ପ୍ରକାଶନ। ସେହି ରେଖାରେ ଆମେ ଶେଷରେ ମିଲ୍ଲରଙ୍କ ଭବିଷ୍ୟଦ୍ବାଣୀ ବ୍ୟାଖ୍ୟାର ନିୟମଗୁଡ଼ିକର ପଥଚିହ୍ନକୁ ପହଞ୍ଚୁଅ। ମିଲ୍ଲର୍ ସେହି ସତ୍ୟର ରେଖାରେ ଏକ ପଥଚିହ୍ନ, ଏବଂ ତାଙ୍କର ନିୟମଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ତେଣୁ। ତାଙ୍କର ନିୟମଗୁଡ଼ିକ ଆଡ୍ଭେଣ୍ଟିଜ୍ମର ଶେଷରେ ଥିବା ଏକ ପଥଚିହ୍ନକୁ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେଇଥାଏ, ଯାହା Prophetic Keys ର ପ୍ରକାଶନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରାଯାଇଛି।

Yoo nu seerota Mileraa sun mallattoo karaa seenaa raajii keessaa ta’ee hojii barruulee jalqabaa fi sirrii Macaafa Qulqulluu eeguuf godhame akkasumas hojii hiikkaa dhugaa Macaafa Qulqulluu ifatti banuu bakka bu’u akka ta’e, kanis warri haaromsa amantii geggeessan mala qo’annoo qulqulluu “seenaa keessatti hiikuu” jedhamu hubatanii hojii irra oolchuu akka qajeelfaman barbaachisu, hin hubanne taanaan, dhugaa raajii hojii ifa ergamaa sadaffaa xumura Adventizimii irratti dhiheessuu fi eeguu wajjin walqabate beekuu dandeenyuuf odeeffannoo barbaachisaa hinqabnu. Kanaafuu, sarara seenaa sana qorannoo gabaabaa tokkoon ilaaluun barbaachisaa dha.

“ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟ” ଶବ୍ଦର ଏକମାତ୍ର ସତ୍ୟ ପରିଭାଷା ହେଉଛି—ରୋମଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପ୍ରତିବାଦ କରିବା। ଯଦି କୌଣସି ମଣ୍ଡଳୀ ରୋମଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପ୍ରତିବାଦ କରିବା ବନ୍ଦ କରେ, ତେବେ ସେ ଆଉ ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟ ରହେ ନାହିଁ; ଏବଂ ପ୍ରଥମ ଦୂତଙ୍କ ସନ୍ଦେଶକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଥିବା ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟମାନଙ୍କ ପରି ସେ ରୋମଙ୍କ କନ୍ୟାରେ ପରିଣତ ହୁଏ। କାଥୋଲିକ ଚର୍ଚ୍ଚରୁ ବାହାରିଆସିଥିବା ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟମାନଙ୍କର ପ୍ରମୁଖ ଧାରଣା, ଯାହା ସେମାନଙ୍କର “ମନ୍ତ୍ର” ହୋଇଯାଇଥିଲା, ହେଉଛି—“ବାଇବେଲ ଏବଂ କେବଳ ବାଇବେଲ।” ତଥାପି ଇତିହାସ ଏହି ସତ୍ୟର ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେଉଛି ଯେ ବାଇବେଲକୁ ଯଥାର୍ଥ ଭାବେ ବିଭକ୍ତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା।

> Waaqayyo biratti fudhatama akka argattuuf jabaadhu; ati hojjetaa qaanii hin barbaachifne, dubbii dhugaa sirriitti qooddee barsiisu ta’i. Garuu haasawa xuraa’aa fi faayidaa hin qabne

> irraa fagoodhu; isaan hammina Waaqayyoon hin sodaanne caalaatti dabalu. 2 Ximotewos 2:15, 16.

Malli qorannaa dhugaa sirriitti qooduu keessatti jechuunis qo’annoo Macaafa Qulqulluu keessatti Pirootestaantonni itti geggeeffaman keessaa malaan fayyadaman “historicism” dha. Mala sana Seexanni addatti fi jabaatee akka haleeluuf kaayyoo godhate; innis ni haleele.

> “Nuti ofumaaf beekuu qabna wanti Kiristiyaanummaa taasisu maal akka ta’e, dhugaan maal akka ta’e, amantiin nu fudhanne maal akka ta’e, seeronni Macaafa Qulqulluu maal akka ta’an—seeronni aboo isa hundumaa ol ta’e irraa nuuf kenname.” The 1888 Materials, 403.

ମଧ୍ୟଯୁଗର ଶେଷ ଭାଗରେ ଏବଂ ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟ ସଂସ୍କାରର ଆରମ୍ଭରେ ଏହି ଭବିଷ୍ୟଦ୍ବାଣୀର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା। ଏହା ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟମାନଙ୍କୁ ରୋମୀୟ କାଥଲିକ ଚର୍ଚ୍ଚର ଅନ୍ୟାୟ ଏବଂ ଭ୍ରମ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଠିଆ ହେବାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲା। ଏହି ଭବିଷ୍ୟଦ୍ବାଣୀ ଏକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଅସ୍ତ୍ର ଥିଲା, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟମାନେ ଦର୍ଶାଇପାରିଲେ ଯେ ରୋମୀୟ ଚର୍ଚ୍ଚ ଯୀଶୁଙ୍କ ଶିକ୍ଷାଠାରୁ କେତେ ଦୂରକୁ ଯାଇଛି। ଏହି ଭବିଷ୍ୟଦ୍ବାଣୀ ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ଦର୍ଶାଇପାରିଲେ ଯେ ରୋମୀୟ ଚର୍ଚ୍ଚ ଯୀଶୁଙ୍କ ଶିକ୍ଷାଠାରୁ କେତେ ଦୂରକୁ ଯାଇଛି। ଏହି ଭବିଷ୍ୟଦ୍ବାଣୀ ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ଦର୍ଶାଇପାରିଲେ ଯେ ରୋମୀୟ ଚର୍ଚ୍ଚ ଯୀଶୁଙ୍କ ଶିକ୍ଷାଠାରୁ କେତେ ଦୂରକୁ ଯାଇଛି।

Jaarraa kudha torbee fi kudha saddeettaffaatti, Pirootestaantizimiin mala sobaa Riberaa kan Seexana irraa madde fi sirrii hin taane ta’uu isaa akka beeku ragaan ni dhiyaata. Pirootestaantonni seenaa sana keessatti “haasawa xuraa’aa fi faayidaa hin qabne” kan hayyuu Jezu’iitii sanaa mormuudhaaf kitaabota fi barruulee gabaabduu ni barreessan. Garuu bara 1909tti, fardi Troojaa jechuun Macaafa Qulqulluu Scofield Reference Bible jedhamu ni maxxanfame; wabiiwwan keessaa miiljalee Macaafa Qulqulluu keessatti galfamanis barsiisa Riberaa fi Jezu’iitii biraa maqaan isaa Manuel Lacunza (1731–1801) jedhamu irratti hundaa’an turan. Lacunza maqaa qalamaa Juan Josafat Ben-Ezra jedhuun barreessa ture; akkasumas kitaaba The Coming of the Messiah in Glory and Majesty jedhu ni maxxanse. Akkuma Riberaa isa dura ture sana, kitaabni sunis raawwii raajiiwwan kitaaba Mul’ataa keessatti argaman irratti haleellaa kallattii dha.

ଶୟତାନ ଜାଣୁଥିଲା ଯେ ସେ ଯେ ସନ୍ଦେଶକୁ ଭ୍ରମ ଦ୍ୱାରା ଆବୃତ କରିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିଲା, ସେହି ସନ୍ଦେଶ ହେଉଛି ପ୍ରକାଶିତବାକ୍ୟ ପୁସ୍ତକରୁ ଆସୁଥିବା ଅନ୍ତିମ ସତର୍କବାଣୀର ସନ୍ଦେଶ। ସ୍କୋଫିଲ୍ଡ ରେଫରେନ୍ସ ବାଇବେଲର ଉଲ୍ଲେଖସମୂହ ମଧ୍ୟରେ ସେହି ଦୁଇ ଯେସୁଇଟ ପାଦ୍ରୀଙ୍କର ଅପବିତ୍ର ଓ ନିରର୍ଥକ କଥାବାର୍ତ୍ତାକୁ ସମ୍ମିଳିତ କରିବା ଦ୍ୱାରା, ଶୟତାନ ଧର୍ମତ୍ୟାଗୀ ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟମାନଙ୍କୁ ଯେସୁଇଟ ପଦ୍ଧତିମାନଙ୍କୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପ୍ରେରିତ କଲା, ଏବଂ ଏହିପରି ସେମାନଙ୍କୁ ସତ୍ୟ ପ୍ରତି ଅନ୍ଧ କରିଦେଲା। ବାଇବେଲୀୟ ଭବିଷ୍ୟଦ୍ବାଣୀର ଖ୍ରୀଷ୍ଟବିରୋଧୀ କିଏ ତାହାକୁ ସ୍ପଷ୍ଟଭାବେ ଚିହ୍ନଟ କରିବାର ସମ୍ଭାବନାକୁ ଅପସାରଣ କରୁଥିବା ଅନେକ କାଥଲିକ ଭବିଷ୍ୟଦ୍ବାଣୀମୂଳକ ଆଦର୍ଶକୁ ପ୍ରଚଳିତ କରି, ଶୟତାନ ତାହା ସାଧନ କଲା। ଏହା ଶୟତାନ ପାଇଁ କୌଣସି କଠିନ ଛଳନା ନୁହେଁ ଥିଲା, କାରଣ 1843 ମସିହାରେ ମିଲରଙ୍କ ସନ୍ଦେଶକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିବା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟମାନେ ଆଗରୁହିଁ ରୋମୀୟ ଚର୍ଚ୍ଚ ପାଖକୁ ଫେରିଯାଇଥିଲେ।

Waggoota hedduunii fi barruuleen baay’een waggoota darban keessatti maxxanfamanii jiru; isaanis haleellaa Seexanni irratti Macaafa Qulqulluu geggeesse galmeessu, kan inni jalqabe jaarmiyoota muraasa dura Kiristoos fannifamee booddee. Haleellaan sun sadarkaa irratti ga’e, yeroo harkifattoonni sobaa akka Macaafota Qulqulluu sobaa oomishuuf galfaman. Seexanni akkasumas warra haaromsaa, kanneen yeroo isaan jiraatanitti Dubbiin Waaqayyoo akka eegamuuf

kaafaman, du’a isaanii booddees haleele.

Miseensota seenaa fi hayyoonni amantii Adventistii Guyyaa Torbaffaa ammayyaa dhimma William Miller ittiin ilaalan qofa yaadaa. Inni akka isaan lafee isaa keessaa qotanii baafanii gara laga Mississippi keessatti darbataniitti fakkaata.

> “William Miller mootummaa Seexanaa jeeqaa ture; diinni isa guddaan immoo bu’aa ergaa sanaa qofa gufachiisuu utuu hin ta’in, ergamaa isaatis balleessuuf barbaade. Abbaan Miller dhugaa Macaafa Qulqulluu gara hojiitti hiiknee garaa warra isa dhaggeeffataniitti yeroo hojii irra oolchu, akkuma dheekkamsi Yihuudotaa Kiristoosii fi ergamoota Isaa irratti kaka’e, akkasuma dheekkamsi warra ofiin Kiristiyaanota jedhaniis isa irratti boba’e. Miseensonni waldaa namoota gita gad-aanaa kakaasan; yeroo hedduuttis, diinonni yeroo inni iddoo walga’ii irraa ba’u lubbuu isaa baasuu irratti malatanii turan. Garuu ergamoonni qulqulloonni keessaa baay’ina sana keessa turan; isaan keessaa tokko bifa namaatiin, harka tajaajilaa Gooftaa kanaa qabee, tuuta dheekkame sana keessaa nagaan isa baase. Hojiin isaa ammallee hin raawwatamne ture; Seexanni fi ergamoonni isaas kaayyoo isaanii keessatti abdii kutatan.” Spirit of Prophecy, volume 4, 219.

Mee akkamitti gareewwan Adveentizimii wal fakkaatan lamaan sun (tiyooloojistootaa fi seenaa barreessitoota) sirrii ta’uu seerota Miiler kan gadi xinneessanii fi dhoksan ilaalaa; seerota kana obboleettiin White akka nutti himtetti, warri dhugumaan ergaa ergamoota sadan labsan hundi ni fayyadamu.

> “Warri inni ergaa ergamaa sadaffaatiin lallabuu irratti bobba’an, karoora Abbaa Miller fudhate irratti hundaa’anii Caaffata Qulqullaa’oo qorachaa jiru. Kitaaba xinnoo Views of the Prophecies and Prophetic Chronology jedhu keessatti, Abbaa Miller seera salphaa ta’e garuu hubannaa qabu fi barbaachisaa ta’e armaan gadii kan qorannaa fi hiika Macaafa Qulqulluutiif ta’an ni kenna:—
>
> “[Seerota tokko hanga shanii caqasaman.]”
>
> “Armaan oliitti tarreewwan kana keessaa kutaa tokko; yeroo Macaafa Qulqulluu qo’annu hundi keenya qajeelfamoota ibsaman kanaaf xiyyeeffannoo kenninee yoo hordofne, gaarii nuuf ta’a.” Review and Herald, November 25, 1884.

Waaqayyoo Dubbii isaa guddifamuu fi hundeeffamuu isaa wajjin walqabatee sarara seenaa raajii keessaa fo’iinsa sadii sana irra deebi’anii osoo hin ilaaliin, ragaan guddaan tokko William Miller akka ergamaa ergaa isaa dhiheessuudhaan Eliyaasiin fakkeeffameetti, akkasumas akka Musee waadaa Miller du’aa ka’uu qajeelotaa keessatti kaafamuu isaatiin, akkasumas akka Eliisaa fedhii isaa lafa qonnaa isaa dhiisee ergaa Eliyaas tajaajiluudhaan, deggaruuf kennamu hiika guddaa akka qabu hubachuun hin danda’amu. Sister White gootota Macaafa Qulqulluu sadan isaanii akka William Milleriin fakkeessan ni ibsiti; inni yeroo ammaa kana theolojistootaa fi seenaa barreessitoota Adventistii ammayyaa biratti akka inni salphaatti “dargaggoo hiyyeessa qonnaan bulaa” tokko qofa jaarraa kudha saddeettaffaa keessaa tureetti ilaalama.

Wiiliyaam Tiindaalen raajii seenaa raajii kanaa keessatti kaafaman keessaa tokko ture. Akkan

akkana jedhee dubbachuu danda'utti, "ibsi ergamaa hojii" isaa ergamtoota paaphaasii inni waliin wal qunnamaa ture irratti jedhu, "Ani dargaggeessa qotiyyoo oofu sana akka isin caalaa Caaffata Qulqullaa'oo beeku nan godha" jedhu ture. Wiiliyaam Miillar mucaa qonnaa, isa qotiyyoo oofu sana ture; innis raajii Tiindaalee sana raawwate.

Seensa kun, hisxina seenaa dhihaate kana hunda irraa kan ka'e wanta amma ammaatti dhiheessine deeggaruuf fidamuu danda'u irratti baay'ee salphifamee dhihaateera. Amma immoo, Miller akka mallattoo karaa fi akka ergamaa ta'ee ilaalamuutti deebi'anii qoruuf, mallattoolee Alpha fi Omega keessaa muraasa ni ilaalla.

Kitaabni Daani'eelis jalqaba kitaaba kitaabota lama of keessaa ijaarameeti. Xumuri kitaaba sanaa immoo kitaaba Mul'ataati. Inniwwan kitaabota adda addaa lama ta'an iyyuu, waliinis kitaaba tokko bakka bu'u.

Waggaa muraasa dura, ani nama seera amantii beekamaa tokkoo kan hojii isaa Inistiitiyuutii Qorannoo Macaafa Qulqulluu kan Walgahii Waliigalaa Mana Kiristaanaa Adveentistii Guyyaa Torbaffaa keessatti ture waliin haasa'a ifaa tokko qabaadhe. Namichi seera amantii sun hubannaa koo waa'ee lakkoofsota ja'a dhumaa Dani'el boqonnaa kudha tokkoo, akkasumas hubannaa koo waa'ee "guyyaa guyyaa" jedhu kan kitaaba Dani'el keessatti argamu sirreessuuf yaalaa ture. Walitti dhufeenyi keenya sun yeroo dheeraa keessatti raawwatame; kunis mata-duree tokko isaatiin qophaa'e ani irratti deebii kennuu koo, innis sanatti deebi'ee deebii kennuu isaa, anis immoo yaada koo deebisee dhiheessuu koo, akkasitti itti fufee ture. Walitti dhufeenya sana keessatti, inni koree Walgahii Waliigalaa keessatti itti hojjetu keessaa, akka inni ogeessa kitaaba Dani'el irratti adda durummaan beekamu natti hime; hojjetaan isaa tokko immoo akka ogeessa qubatee kitaaba Mul'ataa irratti beekamu ilaalama jedhe. Walitti dhufeenya keenya keessatti, inni qabxiiwwan kitaaba Mul'ataa keessaa ilaaluuf fedhii hin qabne; kanaa mannaa gara hojii-gaggeessaa isaa sanaatti akka geeffamu barbaade. Mariin sun kitaaba Dani'el qofaan akka daangeffamu barbaade.

ଏଲେନ ହ୍ୱାଇଟ୍ ସ୍ପଷ୍ଟଭାବେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଦାନିଏଲ ଓ ପ୍ରକାଶିତ ବାକ୍ୟ ଏକେଇ ପୁସ୍ତକ। ସେହି ସ୍ତରରେ ସେମାନେ ବାଇବେଲକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରନ୍ତି, ଯାହା ଦୁଇଟି ପୁସ୍ତକ—ପୁରାତନ ଓ ନୂତନ—ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ଏକେଇ ପୁସ୍ତକ। ଏଲେନ ହ୍ୱାଇଟ୍ ଯେହୁଦୀ ମଣ୍ଡଳୀ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ କେବଳ ପୁରାତନ ପୁସ୍ତକକୁ ଏକମାତ୍ର ପୁସ୍ତକ ବୋଲି ମନେ କରନ୍ତି; ଏବଂ ସେ ସେମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ପୁରାତନ ପୁସ୍ତକକୁ ଅବହେଳା କରନ୍ତି, କାରଣ ସେମାନେ କେବଳ ନୂତନ ପୁସ୍ତକକୁ ବୁଝନ୍ତି କିମ୍ବା କେବଳ ନୂତନ ପୁସ୍ତକକୁ ହିଁ ବୁଝିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ। ତାଙ୍କ ପ୍ରେରିତ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଏହା ଯେ, ଯଦି ଆପଣ କେବଳ ନୂତନକୁ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି, ତେବେ ପୁରାତନକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତି, ଏବଂ ତାହାର ପ୍ରତିକୂଳଟି ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ସତ୍ୟ। ଯେ କୌଣସି ଧର୍ମତତ୍ତ୍ୱବିତ୍ ଏହି ଦାବି କରେ ଯେ ସେ ଦାନିଏଲର ବିଶେଷଜ୍ଞ, କିନ୍ତୁ ପ୍ରକାଶିତ ବାକ୍ୟର ନୁହେଁ, ସେ ଆସଲେ କେବଳ ପୁରାତନ ନିୟମକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଯେହୁଦୀ ଧାରଣାକୁ ପୁନରାବୃତ୍ତି କରୁଛି; ଏବଂ ଆମେ ଜାଣୁଛୁ ଯେ ସେହି ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ଯେହୁଦୀମାନଙ୍କୁ କେଉଁଠାକୁ ନେଇଯାଇଥିଲା। ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ଯେକୌଣସି ପକ୍ଷକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା—ପୁରାତନକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ନୂତନକୁ ନ ଗ୍ରହଣ କରିବା, କିମ୍ବା ନୂତନକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ପୁରାତନକୁ ନ ଗ୍ରହଣ କରିବା—ସମଗ୍ର ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିବା ଅଟେ।

“Fayyisaan barattoota isaa irraa wantoota kana akka hubatan gaafate. Isaanis, ‘Eeyyee, Gooftaa’ jedhanii deebisan. Innis isaaniin akkana jedhe: ‘Kanaafuu barsiisaa seeraa mootummaa mootummaa samii keessatti barsiifame hundinuu nama abbaa mana ta’e tokko fakkaata; inni kuusaa isaa keessaa wantoota haaraa fi moofaa ni baasa.’ Fakkeenya kana keessatti, Yesus namoota hojii isaanii ifa isa irraa argatan addunyaatti kennuu ta’e duratti itti gaafatamummaa isaanii barattoota isaa duratti dhiheesse. Yeroo sana keessatti Macaafni Qulqulluun jiru hundinuu Kakuu Moofaa qofa ture; garuu inni warra durii qofaaf hin barreeffamne; bara hundumaafii saba hundumaaf ture. Yesus barsiisotni barsiisa isaa ifa eenyummaa isaa akka Masiihii raajii keessatti dursee dubbatame sanaa mirkaneessu, akkasumas amala ergama isaa addunyaatti mul’isu sanaaf Kakuu Moofaa cimanii akka qoratan barbaade. Kakuu Moofaanii fi Kakuu Haaraan wal irraa addaan hin citan; lameenuu barsiisa Kiristoositi. Barsiisni Yihudootaa, warri Kakuu Moofaa qofa fudhatan, fayyinaaf miti; sababni isaas isaan Fayyisaa, isa jireenyi isaatii fi tajaajilli isaa seeraa fi raajota guutuu ta’e sana didu. Akkasumas barsiisni warra Kakuu Moofaa gatanii dhiisanis fayyinaaf miti; sababni isaas inni isa dhugaa ba’umsa kallattiidhaan Kiristoosiif ta’e sana ni dida. Warri shakkii qaban Kakuu Moofaa salphisuu irraa jalqabu; achiis tarkaanfii biraa qofaan dhugummaa Kakuu Haaraas ni ganu, akkasitti lameenuu ni gatamu.”

“ଯିହୂଦୀମାନଙ୍କର କ୍ରିଷ୍ଟିୟ ଜଗତ ଉପରେ ଏତେକି ପ୍ରଭାବ ନାହିଁ ଯେ ସେମାନଙ୍କୁ ଆଜ୍ଞାଗୁଡ଼ିକର ଗୁରୁତ୍ୱ—ସବ୍ବାଥର ବାଧକାରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ—ଦେଖାଇ ପାରିବେ; କାରଣ ସତ୍ୟର ପୁରୁଣା ଭଣ୍ଡାରଗୁଡ଼ିକୁ ଆଗକୁ ଆଣୁଥିବା ବେଳେ ସେମାନେ ଯୀଶୁଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଶିକ୍ଷାରେ ଥିବା ନୂତନ ଭଣ୍ଡାରଗୁଡ଼ିକୁ ପାଖକୁ ସରାଇ ଦିଅନ୍ତି। ଅନ୍ୟପଟେ, କ୍ରିଷ୍ଟିୟମାନେ କାହିଁକି ଯିହୂଦୀମାନଙ୍କୁ ଦିବ୍ୟ ଜ୍ଞାନର ଭାଷାରୂପେ କ୍ରିଷ୍ଟଙ୍କ ଶିକ୍ଷାଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋନ୍ତି, ତାହାର ସବୁଠୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କାରଣ ହେଲା—ତାଙ୍କ ବାକ୍ୟର ଭଣ୍ଡାରଗୁଡ଼ିକୁ ଆଗକୁ ଆଣୁଥିବା ବେଳେ ସେମାନେ ପୁରାତନ ନିୟମର ସମ୍ପଦକୁ ଅବହେଳା ସହିତ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି, ଯାହା ମୋଶାଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଈଶ୍ୱରପୁତ୍ରଙ୍କ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଶିକ୍ଷା ଅଟେ। ସେମାନେ ସିନାଇରୁ ଘୋଷିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ, ଏବଂ ଏଦେନ ଉଦ୍ୟାନରେ ସ୍ଥାପିତ ଚତୁର୍ଥ ଆଜ୍ଞାର ସବ୍ବାଥକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତି। କିନ୍ତୁ ସୁସମାଚାରର ସେବକ, ଯିଏ କ୍ରିଷ୍ଟଙ୍କ ଶିକ୍ଷାକୁ ଅନୁସରଣ କରେ, ସେ ପୁରାତନ ଓ ନୂତନ ନିୟମ—ଉଭୟର—ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଜନ କରିବ, ଯେପରି ସେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଲୋକମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ସେମାନଙ୍କର ସତ୍ୟ ଆଲୋକରେ, ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଏକ ସମଗ୍ରତାରୂପେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିପାରିବ—ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ଅନ୍ୟଟିର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟଟିକୁ ଆଲୋକିତ କରେ। ଏହିପରି, ଯେପରି ଯୀଶୁ ତାଙ୍କ ଶିଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଇଥିଲେ, ସେମାନେ ନିଜ ଭଣ୍ଡାରରୁ ‘ନୂତନ ଓ ପୁରୁଣା ବସ୍ତୁ’ ବାହାର କରିବେ।” Spirit of Prophecy, volume 2, 255.

Gorsi darbe kanaan duraanii kun Adventistoota Laa’odiiqeyaa irratti hojii biraa qaba. Macaafa Qulqulluu guutummaatti, jechuunis Kakuu Moofaa fi Kakuu Haaraa, amanuu ofiin jedhuu, garuu Hafuura Raajii mormuun, ragaa tokko qofa fudhachuu jechuun boolla isuma sana keessatti kufuu dha. Dhugaa hundeessuuf dhuga-baatota lama barbaachisu; kanaafuu dhugaa dhuga-bahaa tokkoon hundeessuun hin danda’amu; yoo namni kam iyyuu akkas gochuuf yaale, dhuga-baatota lachanuu mormaa jira; amantii isaanii immoo waan “dhugaa walakkaa” jedhamee waamamu irratti hundeessaa jiru.

Amma immoo gaaffii tokko irra deebi’ee nan kaasa; gaaffiin kun barruulee jalqabaa Adoolessa

2023 irraa eegalee bahaa turan keessaa tokko keessatti ture. Gaaffiinis, “Bara 1863 irraa jalqabee Adventizimii keessaa ifni haaraan maal ba’e?” deebiin isaa salphaatti, “Tokkollee hin baane.”

> “የዳንኤልና የራእይ መጻሕፍት አንድ ናቸው። አንዱ ትንቢት ነው፤ ሌላው መገለጥ ነው፤ አንዱ የታተመ መጽሐፍ ነው፤ ሌላው የተከፈተ መጽሐፍ ነው። ዮሐንስ ነጎድጓዶቹ የተናገሩትን ምሥጢራት ሰማ፤ ነገር ግን እንዳይጽፋቸው ታዞ ነበር።” Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Kanaaf Omeegaas kanaaf Daanyel isa jalqabaa ta’uu fi Mul’anni isa dhumaa ta’uu agarsiisa. Daanyel jalqaba Adventizimii bakka bu’a; Mul’annis dhuma Adventizimii bakka bu’a.

> “Mul’ata jechuun macaafa chaapphaa’eedha, garuu akkasumas macaafa banameedhas. Inni taateewwan dinqisiisoo ta’an kanneen guyyoota dhumaa seenaa lafaa kana keessatti raawwataman galmeessa. Barsiisonni macaafa kanaa ifaa fi murtaa’oodha; iccitii qofa ta’anii kan hin hubatamne miti. Isa keessatti sararri raajii isauma Daani’el keessatti fudhatame irra deebi’amee itti fufameera. Waaqayyo raajii tokko tokko irra deebi’ee dubbateera; kanaanis isaanii irratti barbaachisummaa kennamuu akka qabu agarsiiseera. Gooftaan waan gatii guddaa hin qabne irra deebi’ee hin dubbatu.” Manuscript Releases, volume 9, 8.

ኣብ መጀመርታ ኣድቬንቲዝም፡ በቶም ናይ ኣድቬንቲዝም ማእከላይ ዓምዲ ዝኾኑ ቅዱሳት ጥቕስታት፡ በቶም ኣብ 1798 ዝተኸፍቱ ጥቕስታት፡ የሱስ ርእሱ ከም “Palmoni”፡ እቲ ድንቂ ቆጻሪ፡ ኣስተዋወቐ። ኣብ መወዳእታ ኣድቬንቲዝም፡ የሱስ ርእሱ ከም “Alpha and Omega”፡ እቲ ድንቂ ቋንቋዊ—ቃል ኣምላኽ—ኣስተዋወቐ። ስለዚ እዩ፡ መጀመርታ ኣድቬንቲዝምን መልእኽቲ ቀዳማይ መልኣኽን “ኣብ ጊዜ ተሰቒሉ” ዝነበረ። ኣብ መወዳእታ ኣድቬንቲዝም ግና፡ መልእኽቲ ሳልሳይ መልኣኽ ኣብ ቃሉ ክስቀል እዩ።

Jalqabniifi dhumaa fi xumuri Adventizimii seenaa mootummaa ja’affaa lixaffaa raajii Macaafa Qulqulluu keessatti raawwatamu; kanaafuu, isaanis jalqabaa fi xumura Ameerikaa keessatti raawwatamu. Seenaa raajii Ameerikaan seenaa gaanfa mootummaa uummataa fi Pirootestaantummaa lamaaniti. Xumura seenaa sana irratti gaanfawwan lamaan sun hoolaa irraa gara bineensa jawwee ta’u ni jijjiiramu. Mootummaan uummataa gara dimokraasii ni jijjiirama; Pirootestaantummiinis gara Pirootestaantummaa gantummaa ni jijjiirama. Yommuu xoofoon yeroo qorumsaa Ameerikaa gara xumura isaatti dhufu jalqabu, akkuma amma ta’aa jirutti, gaanfawwan lamaan mootummaa uummataa gantummaa fi Pirootestaantummaa gantummaa fakkeenya bineensichaatiif ni ijaaru; akkasitti waldaa fi mootummaa gara gaanfa tokkootti, isa akka bineensa jawweetti dubbatuutti, ni maku. Garuu Waaqayyo ragaa malee hin hafu; mootummaa Ameerikaatti xumura fiduu keessatti, inni gaanfa dhugaa Pirootestaantummaa ni kaasa; kunis jalqaba irratti Ameerikaa keessatti fakkeenya bineensichaa mormuuf, itti aansuunis fakkeenya bineensichaa isa guutummaa addunyaa dura dhaabbatu mormuuf. Kaafamuun gaanfa Pirootestaantii xumura Ameerikaa irratti, caasaa seenaa isuma keessatti raawwatama kan gaanfi Pirootestaantii jalqaba Ameerikaa irratti keessatti kaafame. Sabni kakuu duraanii tokko ni darbama; sabni haaraanis saba kakuu haaraa ni ta’a. Aduunyaa gaditti wanti haaraan tokko illee hin jiru.

Yeroo raajiiwwan yeroo seenaa Miilleroota keessatti hubatamanii fi dhiyaatan kanneen Alpha fi Omega madaaluuf itti fayyadamnu, isaan lamaan tokkoo fi isuma tokkicha ta’uu isaanii argina. Raajiin yeroo hundinuu seenaa raajiin sun keessatti labsamu irraa jalqaba; seenaa sunis yeroo

hundumaa seenaa raajiin sun itti raawwatamu fakkeessa.

ሪክ ናይቲ ክልተ ሺሕን ሰለስተ ሚእትን ዓመት ትንቢት፡ ብሳልሳይ ኣዋጅ ብ457 ቅ.ል.ክ. ጀሚሩ፡ ብመልእኽቲ ናይቲ ሳልሳይ መልኣኽ ኣብ ጥቅምቲ 22, 1844 ተወዲኡ። ናብ ምጽኣት ናይቲ ሳልሳይ ኣዋጅ እናመርሐ፡ ግናኸ ቅድሚ ምብጽሑ፡ ስራሕ ምንዳቕ ቤተ መቕደስን የሩሳሌምን ተፈጺሙ ነበረ። ከምኡ ድማ፡ እቲ ታሪኽ ናብ ምጽኣት ናይቲ ሳልሳይ መልኣኽ እናመርሐ፡ መሰረታዊ ሓቅታት ናይቲ ሚለራዊ ቤተ መቕደስ ተመስሪቱ ነበረ።

Bara 1798tti raajii waggoota kuma lamaa fi dhibba shan fi digdama kan bara 723 Dhaloota Kiristoos dura keessatti faca’iinsa gosoota kudhan mootummaa kaabaa wajjin jalqabe raawwatame. Raajiin sun yeroo lama kan waggoota dhibba tokkoo fi jaatama ta’an adda baase; isaanis miillaan dhidhiitama mana qulqullummaa dhugaa fi Yerusaalem dhugaa kan Roomaa warraaqsota Waaqeffataa dhugaa ta’een raawwatame agarsiisu; sana booddee immoo waggoota dhibba tokkoo fi jaatama kan Roomaa paaphaasotaa magaalaa hafuuraa fi mana qulqullummaa hafuuraa miillaan dhidhiittee turte. Raajiin sun mootummaa kaabaa badiisuudhaan fi mootummaa sanaa keessaa jiraattonni isaa faca’uudhaan jalqabe. Walakkaa raajii sanaa keessatti, bara 538, miillaan dhidhiitamiinsa saba Waaqayyoo kan Roomaa Waaqeffataa, mootummaa afraffaa raajii Macaafa Qulqulluu, jalaan ture xumuramuu isaa mallatteessa; akkasumas waldaa Waaqayyoo gara lafa onaatti, onaa Bara Dukkanaa keessaatti faca’iinsa ni fida. Xumuri raajii yeroo sanaa bara 1798tti mootummaa shanaffaa raajii Macaafa Qulqulluu xumuramuu isaa mallatteessa. Faca’iinsi gosoota kudhan mootummaa kaabaa, akkasumas waldaa Kiristaanaa gara lafa onaatti baqatte, walitti qabama warra qaccee Pirootestaantummaa ta’uuf murtaa’an bakka bu’a. Mallattooleen karaa yeroo baay’ee faallaa isaanitiin bakka buufamu; faca’iinsis walitti qabama bakka bu’uu danda’a, akkuma Eliyaas Yohaannis Cuuphaa bakka bu’u sana. Walitti bu’iinsa raajii sana keessatti Eliyaas hin du’u; Yohaannis Cuuphaan garuu ni du’a.

ଆନୁମାନିକ ଭାବେ କ୍ରୀଷ୍ଟ ପୂର୍ବ ୬୭୭ ମସିହାରେ, ଯିହୂଦାର ଦକ୍ଷିଣ ଗୋଷ୍ଠୀ (ଶାସ୍ତ୍ରରେ “ମହିମାମୟ ଦେଶ” ବୋଲି ମଧ୍ୟ ପରିଚିହ୍ନିତ) ପଚିଶଶେ କୁରି ବର୍ଷ ପାଇଁ ଛିତରି ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯାହାର ଶେଷ ୧୮୪୪ ମସିହା, ଅକ୍ଟୋବର ୨୨ ତାରିଖରେ ହେଲା। ସେହି ଭବିଷ୍ୟଦ୍ୱାଣୀ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଜନମାନଙ୍କୁ ପଦଦଳିତ କରାଯାଇବାକୁ ଚିହ୍ନଟ କରୁଥିଲା; ଦାନିଏଲ ୮:୧୩, ୧୪ରେ ଦାନିଏଲ ତାହାଙ୍କୁ “ସେନା” ବୋଲି ପରିଚୟ କରାନ୍ତି।

> Taa’anii qulqulluun tokko dubbachaa akka jiru nan dhaga’e; qulqulluun inni biraanis qulqulluu dubbachaa ture sanaan akkana jedhe: Mul’anni kun waa’ee aarsaa guyyuu dhi’aatu sanaa fi yakka mancaa’ina fiduu sanaa, iddoo qulqulluu fi loltoota illee miilla jalatti dhidhiitamuuf kennuudhaan, hamma yoomiitti turu? Innis naan jedhe: Hamma guyyaa kuma lamaa fi dhibba sadii ga’utti; ergasii iddoon qulqulluun ni qulqulleeffama. Daani’el 8:13, 14.

በ677 ዓ.ዓ. የጀመረው የሁለት ሺህ አምስት መቶ ሀያ ዓመት ትንቢት ጋር በተመሳሳይ ጊዜ የተፈጸመው የሁለት ሺህ ሦስት መቶ ዓመት ትንቢት፣ በዳንኤል 8:13, 14 እንደተገለጸው የመቅደሱን መረገጥ ይለይ ነበር። በ677 ዓ.ዓ. ያለው የይሁዳ መበተን ትንቢት በናቡከደነፆር ሦስት ጥቃቶች ቀድሞ የተከተለ ሲሆን፣ ያ ትንቢትም በ1844 ኦክቶበር 22 ሶስተኛው መልእክት በመድረሱ ተፈጸመ።

Raajii waggoota kuma lamaa dhibba shanii fi digdamii lamaan, kanneen dhuma isaanii walitti aansee bara 1798 fi 1844 ta’an, waggoota afurtamii jahan bu’uura mana qulqullummaa Millerite ijaaruu agarsiisu. Museen qajeelfama mana qulqullummaa ijaaruu argachuuf guyyoota afurtamii jaha ture; haaromsi mana qulqullummaa Herodis yeroo Kiristoositti taasifame waggoota afurtamii

jaha fudhate; kunis waggaa cuupha Kiristoositti xumurame. Cuupha sana irraa gara lafa onaa guyyoota afurtamaaf deeme; yeroo deebi’es, yeroo jalqabaatiif mana qulqullummaa qulqulleesse; Yihudoonni falmisanis aangoo akkamiitiin waan akkanaa akka godhe beekuu barbaadan.

> የአይሁድም ፋሲካ ቀርቦ ነበር፥ ኢየሱስም ወደ ኢየሩሳሌም ወጣ፤ በቤተ መቅደሱም ውስጥ በሬዎችንና በጎችንና ርግቦችን የሚሸጡትን፥ ለውጥ ገንዘብም የሚቀያይሩትን ተቀምጠው አገኘ። ከትንንሽም ገመዶች ጅራፍ አድርጎ ሁሉን ከቤተ መቅደሱ አወጣቸው፥ በጎቹንና በሬዎቹንም፤ የለውጥ ገንዘብ ሰዎቹንም ገንዘብ ፈሰሰ፥ ጠረጴዛዎቻቸውንም ገለበጠ፤ ርግብ ለሚሸጡትም፦ እነዚህን ከዚህ አንሡ፤ የአባቴን ቤት የንግድ ቤት አታድርጉት አላቸው። ደቀ መዛሙርቱም፦ “ለቤትህ ያለኝ ቅንዓት በልቶኛል” ተብሎ እንደ ተጻፈ አሰቡ። እንግዲህ አይሁድ መልሰው፦ እነዚህን ነገሮች ታደርግ ዘንድ ምን ምልክት ታሳየናለህ? አሉት። ኢየሱስም መልሶ፦ ይህን ቤተ መቅደስ አፍርሱት፥ በሦስትም ቀን አስነሣዋለሁ አላቸው። አይሁድም፦ ይህ ቤተ መቅደስ በአርባ ስድስት ዓመት ተሠራ፤ አንተስ በሦስት ቀን ታስነሣዋለህን? አሉ። እርሱ ግን ስለ ሰውነቱ ቤተ መቅደስ ይናገር ነበር። ከሙታንም በተነሣ ጊዜ ደቀ መዛሙርቱ ይህን እንዳላቸው አሰቡ፤ መጽሐፉንም፥ ኢየሱስም የተናገረውን ቃል አመኑ። ዮሐንስ 2፥13–22።

ቤተ መቕደስ ሚለራውያን ካብ 1798 ጀሚሩ፡ ኣብ መወዳእታ ናይቲ ቀዳማይ ክልተ ሽሕን ሓምሳን ዓስራን ዓመት ትንቢት ውስጥ፡ ኣብ ኣርብዓን ሸዱሸተን ዓመት ተሃንጸ፤ እዚ ኸኣ ኣርብዓን ሸዱሸተን ዓመት ድሕሪኡ፡ ኣብ 1844 ኣብ ፍጻመ ናይቲ ካልኣይ ክልተ ሽሕን ሓምሳን ዓስራን ዓመት ትንቢት ተወዲኡ። እቶም ኣርብዓን ሸዱሸተን ዓመታት ብምምጻእ ናይቲ ቀዳማይ መልኣኽ ጀሚሮም፡ ብምምጻእ ናይቲ ሳልሳይ መልኣኽ ድማ ተወዲኦም፤ ምኽንያቱ ክርስቶስ ቤተ መቕደሱ ኣብ ሰለስተ መዓልቲ ከም ዝትንስእ ተዛሪቡ እዩ። ነዞም ሓቅታት ክትርእዩ ዘይትፈትዉ እንተ ኾይንኩም፡ እዚ ምኽንያቱ ኣብ ዘይፈታዊን ዘይተለወጠን ልቢ ክህልዉ ዝኽእሉ ጸገማት ብተወሳኺ፡ ክልተ ቀንዲ ጸገማት ስለ ዘለዉ እዩ። ቀዳማይ ጸገም እዚ እዩ፤ ንቃል ትንቢት ካብቲ ታሪኽ ደጊሙ ዝደጋገም ዝብል ኣመለኻኽታ ክትቀርቡሉ ዘይፈትዉ ኢኹም። ስለዚ፡ ንስኻትኩም ሂስቶሪሲስት ኣይኮንኩምን። እቲ ካልእ ጸገም ድማ፡ ኣብ ቃል ኣምላኽ ዝተመዝገቡ ምልክታዊ ቃላት ብቃል ኣምላኽ ርትዓዊ ተግባር ክትገብሩሎም ዘይከኣል ድኽመት እዩ። መጀመርታታት ናይ ኩለን እዘን ትንቢታት መወዳእታ ይልለዩ፤ እዚ ድማ ኩሉ ግዜ ካብ ዝደጋገሙ ታሪኻት ጥራይ ንላዕሊ ብዙሕ ነገር ይልለይ።

Macaafni Qulqulluun akka nu mana qulqullummaa Hafuura Qulqulluu taanee dubbata; manni qulqullummaa qaamaa immoo kromozoomota afurtamii ja’aan ijaarameera. Saayintistoonni kromozoomota afurtamii ja’an sana qoratan akka nutti himanitti, kromozoomonni dhiiraa digdamii sadii fi kromozoomonni dubartii digdamii sadii pirootiinii bifa fannoo qabu tokko irra marfamanii jiru.

ଦାନିୟେଲ ବାରତମ ଅଧ୍ୟାୟରେ ପରସ୍ପର ସଂଯୁକ୍ତ ତିନୋଟି ସମୟ-ଭବିଷ୍ୟବାଣୀ ରହିଛି; ପ୍ରଥମଟି ପବିତ୍ର ଜନଙ୍କ ଶକ୍ତିର ଛିତରାଇବାକୁ ସୂଚିତ କରେ, ଯାହା ଲେବୀୟ ପୁସ୍ତକ ଛଢିଶର “ସାତ ସମୟ”କୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ। ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ଣ୍ଣତା ପାଇଥିବା ପବିତ୍ର ଜନଙ୍କ ଶକ୍ତିର ଛିତରାଇବା ଦୁଇ ହଜାର ପାଞ୍ଚଶେ କୁରି ବର୍ଷ ଥିଲା, ତଥାପି ଦାନିୟେଲ ବାରତମ ଅଧ୍ୟାୟରେ ଏହା କେବଳ ସେହି ଅବଧିର ଶେଷ ଅର୍ଧାଂଶକୁ ମାତ୍ର ସୂଚିତ କରେ। ଏହା ଦାନିୟେଲଙ୍କୁ ଏପରି ଭାବେ ଚିତ୍ରିତ କରେ ଯେ, ସେ ସେହି ଘୋଷଣାର ଅର୍ଥ କ’ଣ ଥିଲା ତାହା ବୁଝିପାରି ନଥିଲେ।

> Uffata quncee uffatee uffatee uffatee dhagaatiin uffatame, isa bishaan laga irratti ture, yeroo inni harka isaa mirgaa fi harka isaa bitaa gara samii ol kaasee, Isa baraa hamma bara baraatti jiraatuun kakate nan dhaga’e; innis akkana jedhe: kun yeroo tokkoof, yeroo lamaaf, fi walakkaa yeroo tokkoof ta’a; yeroo inni humna saba qulqulluu bittimsuu raawwate, wantoonni kun hundinuu dhuma isaanii ni ga’u. Anis dhaga’eera, garuu hin hubanne; achiis

ani, Yaa Gooftaa koo, dhumni wantoota kanaa maal ta’a? jedheen gaafadhe. Daani’el 12:7, 8.

Daani’el boqonnaan kudha lamaan ergaa yeroo dhumaa, jechuunis bara 1798 keessatti hiikame sana ibsa. Keessa dubbii kanaa keessatti Daani’el Wiiliyaam Miilar bakka bu’a; innis seenaa sana keessatti mallattoo guddaa ogeeyyii ti. Miilar jalqaba raajii waggoota kuma lama dhibba shan fi digdamaa keessaa Seera Lewwootaa boqonnaa digdama ja’a irratti argamuutti geggeeffame; lakkoofsa torbaa fi saddeet keessattis dhugaa kana, jechuunis bittinnaa waggoota kuma lama dhibba shan fi digdamaa sun dhugumaan bittinnaa Waaqayyo saba Isaa bittinneesse ta’uu, walitti fidanii waliigalchuu kan qaban ogeeyyii bakka bu’a.

> Yoo isin kana hundumaan yoo amma illee naaf hin dhageenye, ani cubbuu keessaniif si’a torba caalaa isin adaba. Ani of tuulummaa humna keessanii nan cabsa; samii keessan akka sibiilaatti, lafa keessan immoo akka naasaatti nan godha. Leviticus 26:18, 19.

“ጥንታዊ እስራኤል” የተባለው “ትዕቢት” እግዚአብሔርን እንደ ንጉሣቸው እንዲክዱ እና ሰው ንጉሥ እንዲመርጡ በተፈቀደላቸው ጊዜ ነበር። መውደቅን የሚቀድም ትዕቢታቸው (ምሳሌ 16፥18) በዙሪያቸው ካሉት ሁሉ ጣዖት አምላኪ መንግሥታት እንደ እነርሱ ለመሆን ያላቸው ፍላጎት ነበር። መጀመሪያ የሰሜኑን መንግሥት ከዚያም የደቡቡን መንግሥት ማስወገድ በተከታታይ በ723 ዓ.ዓ. እና በ677 ዓ.ዓ. የኃይሉን (ንጉሡን) መበተን ነበር።

Miller namoota warra ogeeyyii ta’an, warra daballi beekumsaa isa kutaa duraanii Daniel boqonnaa kudha lamaan keessatti hiikame hubatan, bakka bu’a; akkasumas lakkoofsota torbaa fi saddeet keessatti inni walitti dhufeenya waggoota kuma tokkoo dhibba lamaa fi jahaatamii wajjin waggoota kuma lamaa dhibba shanii fi digdama kan facaafamuu saba Waaqayyoo ta’anii hin hubannee akka ta’eetti bakka bu’ameera. Daniel saba Waaqayyoo dhuma Adventizimii irratti bakka bu’a; akkasuma Miller jalqaba Adventizimii irratti bakka bu’a. Dhuma Adventizimii irrattis rakkoon wal fakkaataan ni jiraata; sababiin isaas Adventizimiin hubannaa Miller waa’ee “yeroo torbaa” dhiisee waan tureef, waggoota kuma tokkoo dhibba lamaa fi jahaatama qofa akka Bara Dukkanaa ta’etti adda baasuu dirqame. Warri ogeeyyiin dhumarratti rakkoo Daniel fi Miller fakkeenya ta’anii agarsiisan fakkaataa hiikuu qaban turan. Maaliif jechoonni Leewwoota digdama jaha keessatti fayyadaman yeroo sadii fi walakkaa agarsiisuuf hojii irra oolan, “yeroo torbaa” utuu hin ta’in?

ମିଲର କେବେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ସମନ୍ୱୟ କରିପାରିଲେ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ 1856 ମସିହାରେ ଶେଷ “ନୂତନ ଭବିଷ୍ୟଦ୍ବାଣୀମୟ ଆଲୋକ” ଛଅଟି ପ୍ରବନ୍ଧର ଏକ ଶୃଙ୍ଖଳାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଗଲା, ଯାହା କେବେ ମଧ୍ୟ ସମାପ୍ତ ହୋଇନଥିଲା, ଏବଂ ଯେଉଁଥିରେ ସାତ ସମୟକୁ ଏପରି ଭାବେ ଚିହ୍ନିତ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସେଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଥମେ ତିନି ଓ ଅର୍ଦ୍ଧ ବର୍ଷ ପୌରାଣିକ ରୋମ ଦ୍ୱାରା ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ସାକ୍ଷାତ୍ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ପଦଦଳିତ କରିବାକୁ, ତାହା ପରେ ତିନି ଓ ଅର୍ଦ୍ଧ ବର୍ଷ ପାପାଳ ରୋମ ଦ୍ୱାରା ଆତ୍ମିକ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ପଦଦଳିତ କରିବାକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିଲା। ସାତ ବର୍ଷ ପରେ ଆଡ୍ଭେଣ୍ଟିଜ୍ମ ସାତ ସମୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସମଗ୍ର ଆଲୋକକୁ ସ୍ପଷ୍ଟରୂପେ ଅସ୍ୱୀକାର କଲା, ଯାହା 1989 ମସିହାରେ ଶେଷ ସମୟରେ ଜ୍ଞାନୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲା, ଯେତେବେଳେ, ଦାନିଏଲ ଏଗାର, ପଦ ଚାଳିଶିରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଭାବରେ, ପୂର୍ବତନ ସୋଭିଏତ ସଂଘକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିବା ଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ପାପାସୀ ଏବଂ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଦ୍ୱାରା ବହି ନେଇଯାଇଥିଲା।

୧୮୬୩ ମସିହାରେ ମିଲରଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଥମ ଆଲୋକକୁ ଅସ୍ୱୀକୃତ କରାଗଲା, ଏବଂ ଏହି ବିଷୟ ସମ୍ପର୍କିତ

ଶେଷ ଆଲୋକ ସେହି ଛଅଟି ଲେଖାରେ ହାଇରମ୍ ଏଡ୍ୱନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିଲା। ସେହି ଲେଖାଗୁଡ଼ିକୁ ବନ୍ଦ କରାଗଲା, ଏବଂ ସାତ ବର୍ଷ (ସମୟ) ପରେ ଆଧୁନିକ ଇସ୍ରାଏଲର ଶକ୍ତିକୁ ପାଶେ ସରାଇ ଦିଆଗଲା, ଯେଣ୍ଟ ସେ କିଛି ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ଯଥାର୍ଥଭାବେ ବାବିଲୋନର କନ୍ୟାମାନେ ବୋଲି ଚିହ୍ନିତ ହୋଇଥିବା ମୂର୍ତ୍ତିପୂଜକ ଚର୍ଚ୍ଚମାନଙ୍କୁ ଅନୁକରଣ କରିପାରେ। ଲେବୀୟ ପୁସ୍ତକ ଛବ୍ବିଶର "ସାତ ସମୟ" ଭବିଷ୍ୟବାଣୀମୂଳକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଭାବେ ଠୋକରର ପଥର ହେଲା, ଏବଂ ପ୍ରାଚୀନ ଇସ୍ରାଏଲର ଅହଙ୍କାର—ଯାହା ସାଉଲଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଉପରେ ରାଜା କରି ଶାସନ କରାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛାରେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ପାଇଥିଲା—ପୁନରାବୃତ୍ତ ହେଲା। ଯୀଶୁ ଆରମ୍ଭ ସହିତ ଶେଷକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରନ୍ତି।

Kitaabni Daani'el akkasumas raajii waggaa kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi sagaltamii, waliinis raajii waggaa kuma tokkoo fi dhibba sadii fi soddomii shanii, kanneen lamaanis bara 508tti yeroo "guyyoota hundumaa" irraa fudhatamuu jalqabaniin jalqaban, ni ibsa. "Guyyoota hundumaa" irraa fudhatamuun kun humna paaphaasummaa bara 538tti ka'uu isaa irratti diddaa mootummaa Roomaa waaqeffannaa waaqolii baay'ee qabdu irraa kaafame irraa ka'uu isaa agarsiisa. Humni paaphaasummaa bara 538tti teessoo lafaa irra kaa'amuu isaa dura yeroo ce'umsaa waggaa soddomaa ture; achiis waggoonni kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi jahaatamni hafan bara 1798tti dhumu. Ce'umsi waggaa soddomaa mootummaa tokko irraa gara mootummaa itti aanuutiin waggoota mootummaa paaphaasummaa isa dhumaa, kan gara mootummaa ja'affaa raajii Macaafa Qulqulluu bara 1798tti teessoo lafaa irra kaa'amuutti geessan, adda baasa. Jalqabni raajii waggaa kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi sagaltamii ce'umsa mootummaa raajii Macaafa Qulqulluu tokko irraa gara mootummaa raajii Macaafa Qulqulluu itti aanuutti agarsiisa; akkuma dhumni raajii sanaas akkasuma.

እቲ ብ508 ኣብ ምውጋድ "እቲ ዕለታዊ" ዝጀመረ ትንቢት ናይ ሸሕን ሰለስተ ሚእትን ሰላሳን ሓሙሽተን ዓመታት ብ1843 ይውድእ።

> ማለትም፥ የዘወትር መሥዋዕቱ ከሚወገድበት ጊዜ ጀምሮ፥ የሚያጠፋ ርኵሰትም ከሚቆምበት ጊዜ ጀምሮ፥ አንድ ሺህ ሁለት መቶ ዘጠና ቀን ይሆናል። የሚጠብቅና እስከ አንድ ሺህ ሦስት መቶ ሠላሳ አምስት ቀን የሚደርስ ብፁዕ ነው። ዳንኤል 12፥11, 12።

Waan raajii waggoota kuma tokkoo fi dhibba sadii fi soddoma shanii bara 1843tti xumurame; Daani'el immoo warri yeroo raajiin sun raawwatamu "eegan" eebbifamoo akka ta'an ni dubbata. Obboleettiin Waayit akkana jette.

> "Eebbifamoon ijji wantoota bara 1843 fi 1844 keessatti mul'atan argan."

> "Ergaan sun kenneme. Akkasumas, mallattoon yeroo raawwatamaa waan jiraniif, ergaa sana irra deebi'anii labsu keessatti turtiin tokko illee jiraachuu hin qabu; hojii xumuraa raawwatamuu qaba. Yeroo gabaabaa keessatti hojii guddaan tokko ni raawwatama. Yeroo dhihoo keessatti, muudama Waaqayyootiin ergaan tokko ni kennama; innis gara iyya guddaatti ni dagaaga. Achiis Daani'el qooda isaa keessatti dhaabatee, dhugaa ba'umsa isaa ni kenna." Manuscript Releases, volume 21, 437.

Kanaaf, jalqabni bara kumaa sadii fi dhibba sadii fi soddomii shanii sun ce'umsa amantii waaqeffannaa mootummaa Roomaa irraa gara amantii paaphaasummaa akka agarsiisutti ifa godha; kanaanis ce'umsa Pirotestaantizimii irraa gara Pirotestaantizimii Miilerayitii akka ta'e adda baasa.

Warri Adveentistoonni dhugaa bu’uuraa Adveentizimii morman, raajiiwwan yeroo hunda Milleritoonni dhiheessan hunda, waggoota kuma lamaa fi dhibba sadii Daniel 8:14 keessa jiranis ni mormu. Isaan dhugaa kana baay’ee ta’uu danda’a jechuun ni haalu ta’a; garuu dhugaan kun dhugaa akka ta’e karaa loojikaatiin argisiifamuu ni danda’a. Amma garuu kaayyoon koo gara biraa waan ta’eef, akkuma barruu kana goolabuu yaallu keessatti, yeroo ammaaaf dhimma kana nan dhiisa.

የይሁዳ “ክቡር ምድር” በ677 ዓ.ዓ. መበተኗ በዳንኤል 8፥13-14 ውስጥ የተጠቀሰውን “ሠራዊት” መረገጥ ይወክላል፣ እንዲሁም ዘመናዊቷ ክቡር ምድር፣ ዩናይትድ ስቴትስ፣ መቋቋሟን ያመለክታል። የእነዚያው ቁጥሮች ሁለት ሺህ ሦስት መቶ ዓመታት በ457 ዓ.ዓ. ጀመሩ፣ እናም “መቅደሱ” መረገጥን ይወክላሉ።

> ከዚያም አንድ ቅዱስ ሲናገር ሰማሁ፤ ሌላም ቅዱስ ሲናገረው ለዚያ የተናገረው ቅዱስ፣ “ስለ ዘወትር መሥዋዕትና ስለ አጥፊው ዓመፅ ያለው ራእይ፣ መቅደሱንና ሠራዊቱን ሁለቱንም እስከ እግር ሥር ድረስ እንዲረገጡ የሚሰጥ፣ እስከ መቼ ድረስ ይሆናል?” አለ። እርሱም እንዲህ አለኝ፤ “እስከ ሁለት ሺህ ሦስት መቶ ቀናት ድረስ፤ ከዚያም በኋላ መቅደሱ ይነጻል።” ዳንኤል 8፥13, 14።

୬୭୭ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ପୂର୍ବ ଏବଂ ୪୫୭ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ପୂର୍ବ—ଏହି ଦୁଇ ତାରିଖ ଦେବଙ୍କ ଜନ୍ମମଣ୍ଡଳୀ ଏବଂ ଦେବଙ୍କ ପବିତ୍ରାଳୟର ସମ୍ପର୍କ ଦ୍ୱାରା ପରସ୍ପର ସଂଯୁକ୍ତ। ୧୮୪୪ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ଅକ୍ଟୋବର ୨୨ ତାରିଖରେ ଦେବତା ସେହି ସମୟରେ ସେନାବଳକୁ ଓ ପବିତ୍ରାଳୟକୁ ପୁନର୍ବାର ଏକତ୍ର କରିଥିଲେ। ୬୭୭ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ପୂର୍ବ ଓ ୪୫୭ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ପୂର୍ବ ମଧ୍ୟର ୨୨୦ ବର୍ଷ ଏମିତି ଏକ ଅବଧିକୁ ପ୍ରତୀକିତ କରେ, ଯେତେବେଳେ ଦେବତା ବୃଦ୍ଧିଶୀଳ ଆଲୋକର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିବା ଏକ ପଥଚିହ୍ନ ସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି। ୧୮୪୪ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ଅକ୍ଟୋବର ୨୨ ତାରିଖରେ ତୃତୀୟ ଦୂତଙ୍କ ଆଲୋକ ଆସିଲା, ପବିତ୍ରାଳୟର ଆଲୋକ ଦୀପ୍ତିମାନ ହେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା, ଏବଂ ସେହି ଆଲୋକକୁ ପ୍ରଖ୍ୟାପନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସେନାବଳ ସେଠାରେ ଥିଲା।

መስመር ትንቢታዊ እቲ ሰይጣንን ክርስቶስን ዝተሳተፉሉ ሰለስተ-ዕጽፊ ውግእ ዝለለየ ውስጥ፣ ንጉስ ያዕቆብ መጽሓፍ ቅዱስ ናይ 1611 ተፈጠረ። ብትክክል ድሕሪ ክልተ ሚእቲን ዕስራን ዓመት፣ ብ1831 ዊልያም ሚለር መልእኽቱ ንመጀመርታ ጊዜ ኣሕተመ፦

> “Guutuun waggaa sagaliif William Miller ergaa isaa waldoota kiristaanaatti kennuu akka qabu amanee ture; garuu inni, aangoo beekamaa tokko oduu gammachiisaa Fayyisaa dhihootti dhufu sana akka labsu abdachaa, eeggachaa ture. Akkasitti eeggachuu isaatiin, dhugaa ergaa sanaa qofa mirkaneesse; maqaan akka jiraatan isaanii ture, garuu saffisaan du’aa turan. Bara 1831 keessa Miller raajiiwwan irratti ibsa isaa isa jalqabaa kenne.” Steven Haskell, The Seer of Patmos, 77.

Waaqayyo barruulee jalqabaa qulqulluu fi sirrii kan Macaafni Qulqulluun irraa qophaa’e ni eega ture. Sana booddee bara 1611 keessatti Macaafa Qulqulluu Isaa ni qopheesse. Ergasii ergamaa tokko kan seerota Macaafa Qulqulluu keessatti argaman, irraa baafaman, fi hundeeffaman fayyadamuudhaan ergaa ergamaa jalqabaa ni qopheesse ni kaase. Bara 1831 keessatti, akkuma ergaan seenaa Kiristoos keessatti Yohannis Cuuphaan bifa sirriitti hundeeffame, akkasumas akkuma ergaan sochii haaromsa hunda keessatti bifa sirriitti hundeeffamaa dhufe, ergaan Milleris bifa sirriitti hundeeffame. Ergaan Miller, jechuun ergaa ergamaa jalqabaa kan banamuu murtii labsu, hojii yeroo raajii waggoota dhibba lamaa fi digdamii lamaa irratti hojiirra ooluu isaatiin kallattiidhaan deeggarama. Innis ergaa akeekkachiisaa jalqaba mootummaa jahaffaa raajii Macaafa Qulqulluu—Yunaayitid Isteets—irratti ture.

Bara 1996 keessa tajaajilli Future for America jalqabe; ergaan ergamaa sadaffaa kan bara 1989 keessatti hiikamee ture, jechuunis ergaan madaa du’aa kan paaphaasummaa fayyuu isaa fi seerri Dilbataa dhihoo keessatti dhufu adda baasu, barruu yeroo yerootti maxxanfamu tokko keessatti mata-duree The Time of the End jedhuun maxxanfame. Ergaan dhuma Adventizimii akkuma ergaan jalqaba irratti bifa sirna-qabeessaatiin hundeeffame ture sana, akkasuma bifa sirna-qabeessaatiin hundeeffame. Jalqabatti ergaan sun yeroo irratti hirkifamee ture, akkasumas dhugaa Dubbii Waaqayyoo keessa jiran caalaatti guddisee ibsuun isaa bakka bu’e. Bara 1996, dhaloota Yunaayitid Isteetis kan bara 1776 irraa waggaa dhibba lamaa fi digdamii lama booda, ergaan dhuma Adventizimii bifa sirna-qabeessaatiin hundeeffamee, ergaawwan ergamoota sadan caalaatti guddisee ibsuun isaa bakka bu’e.

Akkuma seenaa wal fakkaataa gaanfa Rippabilikaanii fi gaanfa Pirootestaantii keessatti mootummaa ja’affaa raajii Macaafa Qulqulluu ilaallu, eenyuun gaanfi Pirootestaantii akka ta’e fi eenyu akka hin taane hubatamuu qaba.

> Akka Waaqayyo duratti fudhatama argattuuf of eeggadhu; akka hojii hojjetaa qaaniitti hin kufneetti, dubbii dhugaa sirriitti qoodu. Garuu haasawa xuraa’aa fi faayidaa hin qabne irraa fagaadhu; isaan hama-maleessummaa caalaatti ni guddistu. 2 Ximotewos 2:15, 16.